

Jazykový úzus, norma a kodifikace

Jazykový úzus

Jazykový jev, který je užíván častěji než jiný.

Jazyková norma

1. Převážně podvědomé, neuvědomělé respektování určitých pravidel, které se v jazyce přirozeně vyvinuly.

2. Soubor zákonitostí existujících v daném jazykovém útvaru:

- objektivně
- kolektivně
- závazně (pro určitou skupinu lidí)
- ustáleně (po určitou dobu)

Jazykovou normu má spisovná čeština, ale např. i nářečí.

Jazykové normy spisovné češtiny a jejich kodifikace

1. **norma výslovnostní** (.....) je kodifikována v jazykových příručkách:

2. **norma pravopisná** (.....) je kodifikována v:

3. **norma mluvnická** (.....) je kodifikována v mluvnicích:

4. **norma slovní zásoby** je kodifikována ve slovníku:

Jazyková kodifikace

Zaznamenání normy prostřednictvím **závazných pravidel** v jazykových příručkách, slovnících, mluvnicích.

Cílem jazykovědy je poznávat a sledovat jazykový úzus a normu, popisovat je a kodifikovat jazykovou normu.

Jazyková správnost a jazyková kultura

Jazyková správnost

Dodržování normy a kodifikace jazyka

Jazyková kultura

Úroveň jazykového vyjadřování, snaha o jeho kvalitu. Zahrnuje nejen jazykovou správnost, ale i vhodnost, přesnost, přiměřenost, výstižnost, působivost, zřetelnost, adresnost, ... jazykového projevu.

Z hlediska didaktického se jazyková kultura se zaměřuje

na 2 oblasti činností:

1. **produkci** jazykových projevů (vytváření a sdělování)
2. **vnímání a interpretaci** komunikátů (častá nedokonalost vnímání sdělovaného)

Jazyková kultura jedince je ovlivňována řadou faktorů.

- rodina
- škola
- vzdělání
- zájmy
- média atd.
-

Teoretické základy JK položil PLK (Pražský lingvistický kroužek) v r. 1929.

Problematicke JK jsou věnovány odb. časopisy **Naše řeč** (od r. 1917) a **Slovo a slovesnost** (od r. 1935).